

A bűnről és törvénykezésről

A keresztény és morális bűnről (azaz, nem világi törvények sértéséről) többnyire úgy gondolkodnak, mint egy luxus kategóriáról. Ha megoldhatók ügyeink nélkülük, akkor szép, illedelmes dolog, de ha a helyzet „súlya” megkívánja, bizony nem válogathatunk az eszközökben. Sokan úgy kezelik tényleg, mint egy olyan fényűzést, ami csak az erőforrások, idő, eszközök bőségében megengedhető, de nem különösebben ésszerű, gyakorlatias eljárás.

Ezért talán a kifejezés is félrevezető. A bűn nem csúnya, büntetendő dolog, hanem mérhetetlen ostobaság. A bűn az a hiba, amivel figyelmen kívül hagyjuk a világ rendjét, amit az ember kevélységében felülről képesnek érzi magát, de valójában képtelen. A gravitációt le lehet győzni egy repülő eszközzel ideig, óráig, de egyetlen dolog bizonyos, hogy repülő még nem maradt az égen.

A kevélyek azok, akik egyrészt nem képesek meglátni a rendet, ugyanakkor azt gondolják, hogy ők alkotják meg azt. Ha valaki játszásból egy virtuális világot épít, annak sok tanulsága van, milyen ott építkezni, ahol nincsen rend. De sokan egyéni ambícióikból, vágyaikból fakadóan fúrják-faragják a rendet, ahelyett, hogy próbálnák megismerni annak fennálló és valódi természetét, belesimulva pedig élveznék az adományait. A rend újraformálásával pedig közvetlen és közvetett zavarokat okoznak belső világukban csakúgy, mint környezetükben. Egy rendezett térben rendetlenül mozogni is elég sok ütközéssel jár, ami kifelé és befelé szintén rengeteg bajt okoz.

Speciális esete a szabályoknak az „íratlan törvények”, amely kifejezés lassan az újabb generációknak értelmezhetetlenné válik. Egyre gyakrabban halljuk, hogy ki tilthatja meg nekem? Hol van előírva? Hol van az a rendelet? Ez körülbelül arra emlékeztet, mint bizonyos betegségtípusok megjelenése, amelyek évezredek óta ismeretlenek voltak az emberiség előtt. Az életszínvonal emelkedésével, a várható élettartam növekedésével, de különösen az anyagi és lelki világban is egyre inkább korlátozás nélküli közlekedéssel, szereznek olyan testi és lelki betegségeket, amelyek ismeretlenek voltak akár csak az előző nemzedék számára.

Így születnek olyan írott törvények, amelyekre évmilliókig nem volt szükség, mert volt bizonyos képessége az anyagi jólétben kevésbé tobzódók számára, amivel még sejtették a világ létező rendjét és fel sem merült az igény annak szabályozására. Nem volt törvény arra, hogy tilos leugrani a felhőkarcoló tetejéről, ma már figyelmeztető felirat kell egy fél méter magas párkányra, hogy tilos a rajta való közlekedés. Az írott törvények végtelen szaporodásának nagy problémája, hogy egyre kevésbé várható el az ismeretük, egyre kisebb esély van a betartásukra és betartatásukra és előáll itt is az a helyzet, amelyben az egyre több, rajtunk kívül álló (nem belső) törvénnyel eljutunk a teljes káoszhoz és elveszítjük kapcsolatunkat a legfőbb szabályokkal.

Egyre többen találkozunk olyanokkal, akik a mondás szerint sem Istent, sem embert nem ismernek. Tőlük majd pont az elvárható, hogy a törvényeket ismerjék, azonban jó pénzért megtalálják nekik szakemberek azokat a kiskapukat, amelyek révén írott törvénybe talán nem egyértelműen ütköznek, viszont minden, törvényben nem rögzített értéket, szabályt képesek elsöpörni.

Jézus is találkozott már ezzel a problematikával a farizeusoknál, akik konkrétan az írott törvényeikre hivatkozva ítélték el és ezek voltak azok a szabályok, amelyeket Isten parancsainak túlbuzgó és világias értelmezésével hoztak létre és fordítottak ki teljesen alkalmazásukban.

Pál is felismerte a törvények veszélyeit a korai keresztény asztalközösségekben, jómagam (már elnézést, hogy egy mondatban említtem magam vele) is találkoztam azzal a jelenséggel, mikor egy íratlan törvények alapján működő közösséget sikerült azzal szétverni teljesen, hogy nekiláttak megalkotni a működési szabályzatát! Gyakran hivatkoznak arra, hogy a nyugati világ törvénykezésének köze van a Tízparancsolathoz, vajon hol sikkadt el a fő törvény, a Szeretet törvény, mely szerint Istenedet és felebarátodat szeresd? Mely törvénykönyv, melyik fejezetében találkozunk a Szeretet törvénnyel? Miközben Szent Ágoston fogalmazza meg fantasztikusan a legfőbb törvény legszebb tolmácsolását: „Szeress és tégy, amit akarsz!”. Ha ezt vésné mindenki fejébe, lelkébe, szívébe korai szocializációja során, akkor nyugodtan el lehetne törölni az összes törvénykönyvet. A jog emberei is igazából ott tévednek el nagyon, ha munkájukból elvesz a szeretet. De ez nem csak rájuk vonatkozik, de minden más ténykedésünkre életünkben, ha nincs benne szeretet, akkor mit sem ér (1Kor. 13. 1-3.).

Mindenesetre, akárhogyan is szabályozzuk világunkat emberi, jogászok, igazságot teljesen soha megismerni nem képesek fejünkkel nagy igazságharcainkban, a világ rendje működik. Akik Istennek, embernek fittyet hányva közlekednek, azoknak nem lesz boldogsága sem maguknak, sem másoknak, még ha akaratukat érvényesíteni is tudják látszólag.

Templomlépcső, 2022. május